

Kijelölt úton, kijelölt helyen

Sokáig kételkedtem a reformátor eleink hirdette predesztinációban. Mi az, hogy eleve elrendeltetett a sorsom, az életem, a pályám? Ifjan, kivagy-i-dacosan már-már szinte perlekedtem az Úrral. No, majd én megmutatom, hogy igenis kézben tartom, s magam irányítom majd a magam életét! Ez nem jelenti azt, hogy ne hittem volna Benne, csak nem fogadtam el egykönnyen a predesztináció kálvini tanításait.

Az első figyelmeztető jelre még csupán megütköztem, az újabbak azért már elgondolkodtattak. És az idővel sokasodó jelek mind-mind egy irányba mutattak!

A kamaszkorban kezdődött, a konfirmáció környékén, Nagyecsedén. Kurátor börvelyi nagyapám és hívő keresztyén szüleim kedvéért jártam kátéra, konfirmáltam is, tiszteességgel megfélemlve a vizsgán, hogy örömet szerezzek nekik. Úgy gondoltam, később azt csinálom majd úgyis, amit akarok. Jó tanuló lévén, különösen kedvelve a kémiát, vegyipari technikumba jelentkeztem. Szüleim tiszteletben tartották választásomat s támogattak, noha ők eleitől fogva a híres Debreceni Református Kollégiumba szántak. Bánatomra nem vettek fel, így - jobb híján - maradt a refi.

Debrecen aztán egy teljesen más világra nyitott ablakot. Az ősi kollégium falairól költők, írók, nagy reformátorok, tudósok meg szigorú erdélyi fejedelmek portréi néztek le ránk. Kitűnő tanárok oktattak bennünket, nagy időket megélt, professzoros tartású nevelők, kik már másfél évtizede szinte karanténban élve tanítottak akkoriban, lévén gimnáziumunk - az egyházi iskolák államosítása után - az ország egyetlen református iskolája. Jól tanultam, rendszeresen sportoltam, s negyedikben még az önképzőkör diákelnökévé is megválasztottak. Színi pályára készülve sok-sok verset tanultam meg kívülről, szavaltam, versenyeket nyertem. Érettségi után természetesen a színművészeti főiskolára jelentkeztem s mellette a jogra – utóbbit a szüleim szorgalmazták, előbbi meg szívyszerelmem volt. Egyikre sem vettek fel! Osztályfőnököm, Koppányi Mária néni - aki a diákszínhagyomány szerint ifjúkorában Tóth Árpád nagy szerelme volt, utóbb meg a Dóczi utolsó internátusigazgatója – e kudarcok után magához hívott, s azt mondta, hogy nekem inkább tanítanom kellene, mert ahhoz van tehetségem. Jelentkeztem, felvettek magyar-történelem szakra, igaz, csak levelezőre (a refis érettségi akkoriban a tanárképzőkben nem volt jó ajánlólevél!), s munka mellett nagy élvezettel kezdtem el tanítani egy falusi általános iskolában. Később aztán végigoktattam szinte a teljes magyar tanügyi vertikumot - utóbb majd' harminc évig voltam tanára a debreceni tanítóképzőnek.

Közben elvégeztem a színművészetit is, igaz, nem színészkaron, mert onnan már kiöregedtem, hanem színházelmélet szakon. Tétova színházhoz kerülési kísérleteim egytől egyig kudarcba fulladtak, pedig amatőr társulatokat vezetve országos sikereket értem el, s Debrecenben egy gyermekopera ősbemutatóját is „jegyeztem”.

Számomra még Kölcsey is kijelöltetett - talán nem véletlenül. A cívisvárosba visszatérve pár évig a megyei művelődési központban dolgoztam, mint népművelő. Miután a Gabrinus közből átköltöztünk vadonatúj házunkba, az intézmény Kölcsey Ferencre kereszteltetett. Mint ahogyan a rendszerváltás évében gyermekkori utcám is visszaperelte régi nevét Zalka

Mátétól, s a költő születésének kétszázadik évfordulóján ugyancsak Kölcsey nevét vette fel a debreceni tanítóképző főiskola is. Még ugyanezen évben lettem tagja a Kölcsey Társaság országos elnökségének, s az vagyok, immár „örökös, tiszteletbeli” címmel kitüntetve, mindmáig.

Éppen ötvenöt éve annak, hogy a Református Gimnázium tanévnyitó istentiszteletén leültetett valaki a Nagytemplom keleti szárnyának jobb oldali hetedik padsorába, s annak is a belső szélére. Pár éves „igazolt hiányzástól” eltekintve közel fél évszázada ugyanazon helyen ülök. Közel egy évtizedig egykori fizikatanárom, a fiúkollégium nevelője, a gimnázium későbbi igazgatója, Kiss László tanár úr „padtársa” voltam. Vasárnap délelőttönként utam most is mindig ugyanoda vezet: a kijelölt helyre.

Ozsváth Sándor